

Sl.No. 153613

17 (GE)

(MAY, 2021)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

સૂચનાઓ :

- 1) સ્પષ્ટ વંચાય તેવું હસ્તલેખન જાળવવું.
- 2) આ પ્રશ્નપત્રમાં પાંચ વિભાગ A, B, C, D અને E તથા 1 થી 61 પ્રશ્નો છે.
- 3) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. આંતરિક વિકલ્પો આપેલા છે.
- 4) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
- 5) સૂચના પ્રમાણે આકૃતિઓ સ્વચ્છ, સ્પષ્ટ અને પ્રમાણસર દોરવી.
- 6) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો. પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમમાં લખવા.

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

Instructions:

- 1) Write in a clear legible handwriting.
- 2) This question paper has five Sections A, B, C, D & E and Question Numbers from 1 to 61.
- 3) All questions are compulsory. There are only internal options.
- 4) The numbers to the right represent the marks of the question.
- 5) Draw neat diagrams wherever necessary.
- 6) New sections should be written in a new page. Write the answers in numerical order.

વિભાગ: - A

- * અધોદત્તસ્ય ગદ્યખण्डस्य गुर्जरभाषायाम् । आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कोऽपि एकः) [4]

નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો. (કોઈ પણ એક)

Translate the following passage into English. (Any one)

- 1) काञ्चीनगरे शक्तिकुमारो नाम एकः श्रेष्ठिपुत्रः प्रतिवसति स्म। स यदा स्वकीयस्य जीवनस्य द्वाविंशतितमे वर्षे प्रविष्टस्तदा चिन्तामापन्नः - नास्ति दारविहीनानाम् अननुरूपगुणदाराणां च सुखम् । तत्कथं गुणवर्ती भार्याम् अहं विन्देयमिति । ततः स प्रभूतं विचार्य वस्त्रान्ते पिनद्धशालिः दारग्रहणाय विविधान् देशान् अभ्रमत् । एकदा स कावेरीतीरपत्तने समागतः ।
- 2) વિક્રમસ્ય દ્વાદશ્યાં શતાબ્ધ્યાં સિદ્ધરાજઃ જયસિંહઃ માલવવિજયં કૃતવાન્ વિજયાનન્તરં જયસિંહઃ નૃપતેઃ યશોવર્મણઃ સર્વં ધનં ગૃહીત્વા અણહિલપુરં પ્રત્યાગતવાન્ । ધનેન સહ તત્રત્યઃ ગ્રન્થાગારોઽપિ તસ્ય હસ્તગતો જાતઃ । અસ્મિન્ ગ્રન્થાગારે બહવોઽનુપમાઃ ગ્રન્થાઃ આસન્ ।

- * અધોદત્તાનાં સંસ્કૃત-પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતે લિખત । (કયોરપિ દ્વયોઃ) [2]

નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો. (કોઈ પણ બે)

Answer the following Sanskrit Questions in Sanskrit. (Any two)

- 3) किं सम्प्राप्य वित्तदासः प्रसन्नः सज्जातः ?
- 4) भोजेन विरचितं व्याकरणं केन नाम्ना प्रसिद्धमस्ति ?
- 5) शक्तिकुमारः विरलभूषणां कुमारीं कुत्र अपश्यत् ?

- * અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં / આઙ્ગલભાષાયાં લિખત । (કયોરપિ દ્વયોઃ) [4]

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો. (કોઈ પણ બે)

Answer the following questions in English. (Any two)

- 6) માછીમારોનું વચન સાંભળીને માછલાંઓએ પરસ્પર શું કહ્યું ?

What did fish tell one other on listening fishermen's conversation?

7) સાચુ સુખ મેળવવા માટે કોણ યોગ્ય નથી ?
Who does not deserve real happiness?

8) કૂટનાથે વિત્તદાસને છેતરવા માટે કઈ યોજના બનાવી ?
What was the planning of Kutanatha to deceive Vittadasa?

* અધોદત્તસ્ય વિષયસ્ય ઉપર સંક્ષેપેણ ટિપ્પણી લિખત । (કસ્યાપિ એકસ્ય) [2]

નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ એક)

Write short note on the following. (Any one)

9) મનુષ્યના જીવનમાં આવતા વિઘ્નો.
Obstacles in human life.

10) 'યદ્ભવિષ્યો વિનશ્યતિ' વાર્તામાંથી મળતો બોધ.
Moral of the story 'યદ્ભવિષ્યો વિનશ્યતિ'

* અધોદત્તં ગદ્યખણ્ડં પઠિત્વા પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતે લિખત । [4]

નીચે આપેલ ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.

Read the paragraph carefully and write answers in sanskrit.

11) અયં તેષાં તત્કુલિશોપમં વચનં સમાકર્ણ્ય મત્સ્યાઃ પરસ્પરં પ્રાહુઃ -

“શ્રુતોડયં ધીવરાલાપઃ । અધુના અસ્માભિઃ કિં કર્તવ્યમ્ ।” તત્ર અનાગત વિધાતા નામ મત્સ્યઃ પ્રાહ - “નૂનં પ્રભાતસમયે ધીવરાઃ અત્રાગમ્ય મત્સ્યસંક્ષયં કરિષ્યન્તિ ઇતિ મમ મનસિ વર્તતે । તન્ન યુપનં સામ્પ્રતં ક્ષણમપિ અત્ર અવસ્થાતુમ્ । અસ્માભિઃ રાત્રૌ એવ કિઞ્ચિત્ સમીપં સરઃ ગન્તવ્યમ્ । અહં તાવત્ જલાશયાન્તરં ગચ્છામિ” ।

પ્રશ્ના:

- (A) ધીવરાણાં વચનં કીદૃશમ્ આસીત્ ?
- (B) ધીવરાઃ કદા આગમિષ્યન્તિ ?
- (C) કો મત્સ્યઃ જલાશયાન્તરં ગન્તુમ્ ઇચ્છતિ ?
- (D) ‘નૂનમ્’ શબ્દસ્ય સમાનાર્થકં શબ્દમ્ અધોદત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । ખલુ, સદ્યઃ, કદા

विभाग: - B

- * अधोदत्तस्य पद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कस्यापि एकस्य) [4]

નીચે આપેલા પદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો. (કોઈ પણ એક)

Translate the following passage into English. (Any one)

- 12) पाठशालां समं मित्रैः गच्छ पाठं तथा पठ ।

एवं सभादिशत् पुत्रं तातः पुत्रहिते रतः ॥

त्यज दुर्जनसंसर्गं भज साधुसमागमम् ।

कुरु पुण्यमहोरात्रं स्मर नाम हरेः सदा ॥

- 13) सुखं हि दुःखान्यनुभूय शोभते

घनान्धकारेष्विव दीपदर्शनम् ।

सुखान्तु यो याति नरो दरिद्रतां

धृतः शरीरेणमृतः स जीवति ॥

- * अधોદત્તાનાં સંસ્કૃત પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતે લિખત । (કયોરપિ દ્વયોઃ) [2]

નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો. (કોઈ પણ બે)

Write the following Sanskrit Questions answers in Sanskrit. (Any Two)

- 14) शान्तिं कदा अधिगच्छति ?

- 15) मूढः जनः कीदृशः भवति ?

- 16) कार्यं प्रारभ्य के न परित्यजन्ति ?

* અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં / આઙ્ગલભાષાયામ્ લિખત । (કોઽપિ ત્રયઃ)

[6]

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો. (કોઈ પણ ત્રણ)

Write the following answers in English. (Any Three)

17) પતિ પ્રત્યે પત્નીએ કેવી વાણી ઉચ્ચારવી જોઈએ?

In what way should a wife talk with her husband?

18) આપત્તિમાં અને પ્રતિજ્ઞાપાલનમાં કોને આદર્શ માનવા જોઈએ?

Who should be the ideals in difficulty and keeping promises?

19) ઋષિ બધાં માટે શી આશા વ્યક્ત કરે છે?

What does Rishi expect for all?

20) મનુષ્યને શાનો અધિકાર છે? અને શાનો અધિકાર નથી?

What right human being has? And which right human being don't have?

* શ્લોક પૂર્તિ કરુત । (કયોરપિ દ્વયોઃ)

[4]

શ્લોકપૂર્તિ કરો. (કોઈ પણ બે)

Complete the verses. (Any Two)

21) સં ગચ્છધ્વં ઉપાસતે ॥

22) વિવાદે વિષાદે ત્વમેકા ભવાનિ ॥

23) જાતસ્ય હિ શોચિતુમહર્ષિ ॥

विभाग: - C

- * अधोदत्तस्य नाट्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कस्यापि एकस्य) [4]

નીચે આપેલ નાટ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો. (કોઈ પણ એક)

Translate the following passage into English. (Any one)

24) शाण्डिल्यः- भो भगवन् ! इदमुद्यानम् ।

परिव्राजकः- प्रविश अग्रतः ।

शाण्डिल्यः- भगवान् एव पुरतः प्रविशतु । अहं पृष्ठतः

25) सुनीत :- सत्यं वदति भवान् । गवादयः पशवस्तु निर्वुद्धयः सन्ति । परन्तु कश्चित् सबुद्धिः मानवोऽपि

यदि घटनास्थलात् दूरे धावति, तर्हि पशुरेव सः ।

पुनीत :- वस्तुतस्तु मनुष्यः यदि मनुष्यः इव वर्तते, तदा सः दुर्घटनायाः साक्षी भूत्वा त्रिविधं कार्यम् आचरति ।

सुनीतः - कानि कानि तानि त्रिविधानि कार्याणि ?

पुनीतः - प्रथमं कार्यम् अस्ति दुःखानुभूतिः । मनुष्य एव दुःखेन दुःखितो भवितुमर्हति, सुखेन च सुखितः ।

* અધોદત્તાં વાક્યં કઃ વદતિ ઇતિ લિખત । (કયોરપિ દ્વે) [2]

નીચે આપેલ વાક્યો કોણ બોલે છે. તે લખો. (કોઈ પણ બે)

State who says to whom. (Any Two)

(અ)

(બ)

26) जनार्दनस्य पश्चिमः सन्देशः

- परिव्राजकः

27) मार्गे कदाचित् दुर्घटनाः अपि घटन्ति ।

- शाण्डिल्यः

प्रविशामि ।

परिव्राजकः

- किमर्थम् ।

शाण्डिल्यः

- पौराणिक्याः मम मातुः श्रुतम् अशोकपल्लवान्तर -
निरुद्धो व्याघ्रः प्रति - वसति । तत् भगवानेव पुरतः
प्रविशतु, अहं पृष्ठतः प्रविशामि ।

28) पठनेन किं भविष्यति !

- पुनीतः

- घटोत्कचः

* અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયામ્ / આઙ્ગલભાષાયાં લિખત । (કયોરપિ દ્વે) [4]

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો. (કોઈ પણ બે)

Answer the following Questions in English. (Any Two)

29) घटोत्कच दुर्योधनने राक्षसथी પણ वधारे क्रूर शा माटे कहे छे ?

Why does Ghatotkacha call Duryodhana more cruel than a demon?

30) दुर्घटनाना साक्षी कोण कोण बने छे ?

Who happens to be the witness of an accident?

31) शांडिल्ये करेलुं उद्याननुं वर्णन लખो.

Write the description of the garden.

* અધોદત્તયોઃ વિષયયોઃ ઉપરિ સંક્ષેપેણ ટિપ્પણીં લિખત । (કયોરપિ દ્વયોઃ)

[4]

નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ બે)

Write short note for the following. (Any Two)

32) શ્રી કૃષ્ણનો સંદેશ

Message Conveyed by Shrikrishna

33) દુર્ઘટનાના સાક્ષી બનેલા મનુષ્યનું બીજું કર્તવ્ય.

Second duty of the witness of an accident.

34) વિદ્યાભ્યાસ શા માટે કરવો જોઈએ?

Why should one study?

* કોઠગતાનિ પદાનિ પ્રયુજ્ય વાક્યાનિ રચયત । (કોઽપિ દ્વે)

[2]

કૌંસમાં આપેલા પદોનો ઉપયોગ કરીને વાક્યો બનાવો. (કોઈ પણ બે)

Make sentences using words given in the brackets. (Any Two)

35) ધૃતરાષ્ટ્ર કૌરવોના પિતા હતા.

Dhritarashtra was the father of Kauravas.

(ધૃતરાષ્ટ્ર કૌરવ જનક અસ્)

36) કારણ વિના દુર્ઘટના થતી નથી.

An accident does not occur without reason.

(કારણ વિના દુર્ઘટના ન ભૂ)

37) ભણ્યા વગર વિદ્યા પ્રાપ્ત થતી નથી.

Knowledge does not acquire without study.

(પઠન વિના ન પ્રાપ્ત વિદ્યા ।)

विभाग: - D

* अधोदत्तानां प्रश्नानाम् सूचनानुसारम् उत्तराणि लिखत ।

नीचे आपेला प्रश्नांना सूचनां मु०४५५ उत्तरो लभो.

Answer the following questions according to instructions given.

38) 'भार्या' शब्दस्य समानार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [1]

जाया, तातः, भृत्यः

39) 'दरिद्रः' शब्दस्य विरुद्धार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [1]

स्वामी, धनिकः, भर्ता

* अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः वर्तमानकालस्य अन्यपुरुषस्य एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]

40) पठन्ति, पठति, पठसि

* अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः सामान्य भविष्यकालस्य मध्यमपुरुषस्य द्विवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]

41) भवेत्, भविष्यावः, भविष्यथः

42) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः आज्ञार्थ - अन्यपुरुषस्य द्विवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]

लभेताम्, लभेयाः, लभेरन्

43) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः विध्यर्थ - अन्यपुरुषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]

पठेत्, पठेताम्, पठेयुः

44) अधोदत्तेभ्यः वाक्येभ्यः 'स्म' प्रयोगयुक्तं शुद्धं वाक्यं चित्वा लिखत । [1]

क) त्रयो मत्स्याः वसन्ति स्म ।

ख) त्रयो मत्स्याः अवसन् स्म ।

ग) त्रयो मत्स्याः अवस स्म ।

45) अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः पञ्चमी विभक्तेः एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]

देवात्, देवस्य, देवेभ्यः

- 46) अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः षष्ठी-विभक्तेः बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
रामाणाम्, रमाभ्यः, रमे
- 47) उपपदविभक्तेः प्रयोगं कृत्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [1]
देशस्य अहं किमपि नास्मि ।
(प्रति, अग्रे, ऋते)
- 48) प्रकोष्ठात् युक्तं सङ्ख्यापदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [1]
सः कूपे विरलभूषणां कुमारीम् अपश्यत् ।
(एकाम्, एकस्मिन्, एकः)
- 49) रेखाङ्कितपदस्य कृदन्तप्रकारं विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [1]
गुणवती कन्यां प्रति समाकृष्टः शक्तिकुमारः विवाहस्य प्रस्तावं कृतवान् ।
(सम्बन्धक भूतकृदन्तम्, हेत्वर्थ कृदन्तम्, कर्तरि-भूतकृदन्तम्)
- 50) अधोदत्तस्यः सन्धिविच्छेदं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [1]
नवमित्यवद्यम्
(नवम् + इति + अवद्यम्, नवमीति + अवद्यम्, नवं + इति + अवद्यं)
- 51) अधोदत्तस्य सन्धियुक्तं पदं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [1]
राक्षसेभ्यः + अपि
(राक्षसेभ्यापि, राक्षसेभ्योऽपि, राक्षसेभ्योपि)
- * अधोदत्तयोः सामासिकपदयोः समासप्रकारौ दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [2]
- 52) महाक्षीणदीनः
(कर्मधारय, इतरेतर द्वन्द्व, षष्ठी तत्पुरुष)
- 53) गृहीतचिन्तः
(नञ् तत्पुरुष, अव्ययीभावः, बहुव्रीहि)

विभाग: - E

- * अधोदत्तानि वाक्यानि कथानकक्रमानुसारेण स्थापयत । [4]

नीचे आपेलां वाक्योने कथानक क्रमानुसार गोठवो.

Arrange the following sentence according to sequence of the story.

54) (A) “भवतः सर्वाणि पात्राणि मृतानि” ।

(B) एतानि पात्राणि मम न सन्ति ।

(C) एवं कथं भवेत् ।

(D) यानि पात्रापि भवता दत्तानि तानि मम गृहे रात्रौ प्रसूतानि ।

- * अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । [4]

नीचे आपेलो गद्यखंड वांछीने प्रश्नोना उत्तर संस्कृतभां लખो.

Read the following passage carefully and write answers in Sanskrit.

55) छात्राणां प्रधानं कर्तव्यम् अस्ति यत् ते स्वगुरुणाम् आज्ञां पालयन्तु । गुरुणाम् आज्ञायाः पालनं छात्राणां पवित्रं कर्तव्यम् अस्ति । गुरुणाम् आज्ञायाः पालनेन एव छात्रः संसारे उन्नतिं कर्तुं समर्थः भवति । गुरुणाम् आशीर्वादेन एव छात्रः सर्वाः विद्याः सरलतया शिक्षते । छात्राणां कर्तव्यम् अस्ति यत् ते गुरुणां सेवां कुर्वन्तु, सावधानतया विद्यां पठन्तु, विद्यायाः अध्ययने चित्तं ददन्तु, सत्कर्मसु प्रवृत्ताः भवन्तु ब्रह्मचर्यं पालयन्तु मातृणां पितृणां च सेवां कुर्वन्तु स्वज्येष्ठानाम् आज्ञां पालयन्तु ।

प्रश्नाः

- (A) छात्राणां प्रधानं कर्तव्यम् किम् अस्ति ?
 (B) छात्रः संसारे उन्नतिं कर्तुं कदा समर्थः भवति ?
 (C) छात्राः कस्मिन् कार्येषु प्रवृत्ताः भवन्तु ?
 (D) छात्राः केषाम् आज्ञां पालयन्तु ?

- * કર્તા-કૃતીનાં યોગ્ય મેલનં કરુત । (કયોરપિ દ્વયોઃ) [2]

કર્તા-સાથે યોગ્ય કૃતિ જોડો. (કોઈ પણ બે)

Match the following with author and their books. (Any two)

(અ)	(બ)
56) નારાયણ પण્ડિતઃ	a) પશ્ચતન્ત્રમ્
57) ભાસઃ	b) હિતોપદેશઃ
58) ભવભૂતિ	c) દૂતઘટોત્કચમ્
	d) ઉત્તરરામચરિતમ્

- * રેખાઢ્ઢિતાનિ પદાનિ શુદ્ધાનિ કૃત્વા ગદ્યખણ્ડં પુનઃ લિખત । (કાન્યાણિ ત્રીણી) [3]

રેખાંકિત પદોને શુદ્ધ કરીને ગદ્યખંડ ફરીથી લખો. (કોઈ પણ ત્રણ)

Correct the underlined words and rewrite the paragraph. (Any Three)

59) કચ્છિત્કાલાનંતરં સઃ તૃષામનુભૂતવાન્ । -

“મહાશય સગરં ઇદં જલં ।

અધુના અયેયં અસ્તિ ।

- * અધોદત્તસ્ય શ્લોકસ્ય ગુર્જરભાષાયામ્ ।

આઙ્ગલભાષાયામ્ અનુવાદં કૃત્વા અર્થવિસ્તારં કરુત । (કસ્યાપિ એકસ્ય)

નીચે આપેલા શ્લોકોનો અનુવાદ કરીને અર્થવિસ્તાર કરો. (કોઈ પણ એક)

Translate the following verses and expand the idea. (Any one)

60) વજ્રાદપિ કઠોરાણિ મૃદૂનિ કુસુમાદપિ ।

લોકોત્તરાણાં ચેતાંસિ કો નુ વિજ્ઞાતુમર્હતિ ॥

61) શ્રદ્ધાવાન્ લભતે જ્ઞાનં તત્પરઃ સંયતેન્દ્રિયઃ ।

જ્ઞાનં લબ્ધ્વા પરાં શાંતિમચિરણોધિગચ્છતિ ॥

